

Doplnění podání k etické komisi UP ze dne 6.12.2019

Vážený pane rektore,

dle naší dohody si dovoluujeme předložit doplnění ve věci našeho podání k etické komisi UP ze dne 6.12.2019. Toto doplnění uvádí konkrétní body etického kodexu UP s identifikací pro nás problematických textů resp. veřejně prezentovaných projevů kolegy prof. Tomáše Opatrného.

Možná porušení EK UP prof. Tomášem Opatrným jsou s ohledem k jednotlivým paragrafům Etického kodexu vypsána v příkladech níže, řazeno dle návaznosti.

Část I. 7. Zaměstnanec a student UP obhájí svobodu myšlení, bádání, vyjadřování, výměnu názorů a informací. Ve své tvůrčí činnosti, v pedagogické činnosti a v rámci studia nezastává neobjektivní ideologické či iracionální přístupy, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožuje řádný chod a rozvoj lidské společnosti.

Příklad 1: „Protože některé účastníky znám, přijdou mi věrohodnější poněkud jiné příběhy – a z nich nemocný kolega vychází výrazně lépe. Co když ta měření opravdu prováděl někdo jiný a naměřil něco trochu jiného? Dotyčného kolegu – velmi loajálního člověka – pak mohli přesvědčit, aby to vzal na sebe, že to tak bude pro všechny lepší a vše se urovná. A když to ani po výměně obrázků zcela OK nebylo – kdo by takovou tíhu unesl? Asi bych pak také raději odešel – zatímco za vlastní výsledky bych do krve bojoval.“

Rektorská milost: velkorysý počin či hlava v písku? (džurnál, 21.10.2019)

<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/10/21/rektorska-milost-velkorysy-pocin-ci-hlava-v-pisku>

Tato tvrzení uráží lidskou důstojnost bývalého kolegy a další kolegy zase označuje za manipulátory, aniž by k tomu existoval jediný důkaz potvrzený nezávislými odborníky. Prof. Opatrný není odborníkem v Mössbauerově spektroskopii, jeho tvrzení vychází často ze subjektivních pocitů a přesvědčení, jak dokládá i tato citace. Dle našeho názoru v tomto případě prof. Opatrný nerespektuje presumpci nevin.

Část III. 3. Vědecký pracovník si uvědomuje svoji odpovědnost za objektivitu, spolehlivost a přesnost svého bádání a respektuje meze používaných metod.

Příklad 2: „Dlouho jsem se pokoušel zreprodukovat filtrační proces, který by vedl od naměřených dat k takové podobě obrázků, jaká je prezentována v diskutovaném článku v Nature Communications. Této problematice jsem se věnoval zde (<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/10/21/rektorska-milost-velkorysy-pocin-ci-hlava-v-pisku/>), zde (<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/11/07/pet-promile-navic-k-uspechu-staci/>) a zde (<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/11/26/obrazky-ze-steineho-datasetu/>). Postupně jsem dospěl k závěru, že něco takového pomocí běžných filtračních postupů není možné. V příloze (<http://www.dzurnal.cz/wp-content/uploads/2019/12/Note-Moesb9.pdf>) jsou shrnuté argumenty, které mě k tomuto závěru vedly.“

Filtrace dat a obrázky v Nature Communications (džurnál, 19.12.2019).

<https://www.dzurnal.cz/index.php/2019/12/19/filtrace-dat-a-obrazky-v-nature-communications/>

a tvrzení v uvedené příloze:

“Obrázek Fig. 2a ze článku [1] (nikoliv pouze ze supplementu) vychází z dat, která poskytl děkanovi korespondenční autor ve formě obrázku (viz obr. 1 a 2). Má se jednat o tzv. „filtrovaná data, přičemž filtrace je popsána ve článku [2].

[1] - Tuček et al., Air-stable superparamagnetic metal nanoparticles entrapped in graphene oxide matrix. *Nature Communications* 7:12879—DOI: 10.1038/ncomms12879 (2016).

[2] - R. Procházka et al, Statistical analysis and digital processing of the Mössbauer spectra. *Meas. Sci. Technol.* 21 (2010) 025107”

V žádném z těchto svých veřejných textů nicméně prof. Opatrný neuvažoval kombinaci filtračních metod, ale v každém textu (viz ukázka) pouze jednotlivé filtrační metody dle článku Procházka et al, přičemž ale dle článku byla použita komplexní kombinace několika statistických filtračních metod: “*The ^{57}Fe Mössbauer spectra were then fitted using the MossWinn programme; before fitting, the signal-to-noise ratio was enhanced using a statistical approach that combines routines incorporated into MossWinn software package and the procedures developed by Prochazka et al.[46].*” *Nature Comm.* 7, 12879 (2016) <https://www.nature.com/articles/ncomms12879#Sec7>

Prof. Opatrný tak ve svých vyjádřeních zamlčuje, že v článku byla použita kombinace filtračních metod, což nesplňuje požadavky na odpovědnost za přesnost a objektivitu bádání a nezdá se, že by prof. Opatrný ve svých vyjádřeních respektoval meze jím používaných metod.

Část III. 4. Vědecký pracovník při zveřejňování svých poznatků a výsledků dbá na jejich úplnost, ověřitelnost a objektivní interpretaci.

Příklad 3: “Pro srovnání jsem navíc nasimuloval data, která by odpovídala dodatečnému doměření vzorku. K hodnotám z datasetu jsem přičetl nová data se střední hodnotou 2 648 849 countů fluktuující se směrodatnou odchylkou rovnou odmocnině této hodnoty.”

Obrázky ze stejného datasetu? (džurnál, 26.11.2019)

<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/11/26/obrazky-ze-stejneho-datasetu/>

Na základě simulované analýzy průběžných spekter **bez filtrace** jsou vyvozovány závěry pro překryvy dodaných průběžných spekter **s filtrací**, aniž by byl vliv filtrace na překryvy uvažován. Takový postup je neobjektivní a poškozují kolegy ve veřejném prostoru. Text svými závěry explicitně sděluje, že kolegové jsou manipulátoři, aniž by to de facto prokazoval.

Část III. 17. Vědecký pracovník odmítne vypracovat vědecké, odborné nebo umělecké stanovisko, jestliže by závěry mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost jasně upozorní; vyvaruje se jakýchkoliv vědomých střetů zájmů.

Prof. Opatrný vypracoval a veřejně publikoval celou řadu posudků, v rozporu s tímto bodem EK shrnutých v Příkladě 2 v Části III.3, aniž by zmínil svůj střet zájmů, plynoucí z jeho osobní známosti zúčastněných a předsudků, které k nim chová. Viz příklad uvedený pod bodem "Část I. 7."

A současně sám tyto posudky následně prezentoval na jednání VR PřF dne 11.12.2019, kde se o kauze jednalo opět bez uvedení svého střetu zájmů. Současně je třeba uvést, že autoři kontrolních měření z RCPTM nebyli na tuto VR PřF vpuštěni a jejich výsledky byly prezentovány a diskutovány bez možnosti reakce z jejich strany.

Část I. 1. Zaměstnanec a student UP zachovává při činnostech vyjmenovaných v odstavci 1 preambule vysoký standard dodržování lidských mravních principů a etických zásad, plně respektuje zásady tohoto kodexu.

Část I. 2. Totéž vyžaduje zaměstnanec a student UP od dalších zaměstnanců a studentů UP. Zaměstnanec UP aktivně v tomto směru působí zejména na studenty a je jim v tom vždy příkladem.

Příklad 4: „*Na pracovišti, kde působím, jsou takovéto manipulace s daty něco nepředstavitelného. Jak je to možné? ptají se studenti, které nutíme dodržovat rigorózní pravidla vědecké férovosti. Jak to, že takové věci zde někomu prochází, berou se za akceptovatelné, a kdo na to upozorní nebo to chce řešit, stane se terčem kritiky? Olomoucí jezdí tramvaj s hrdými nápisy, že prý tu učíme myslet a vysvětlíme, co je to fake news. Před falšovanými výsledky ale rektor strká hlavu do písku. Proč? Odpovědi hledám marně.*“

Pět promile navíc k úspěchu stačí. (džurnál, 7.11.2019)

<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/11/07/pet-promile-navic-k-uspechu-staci/>

Vzhledem k neobjektivním analýzám produkovaným prof. Opatrným (viz body v "Části III.") je tato část manipulativní a poškozuje kolegy ve veřejném prostoru a navíc vede ke špatnému příkladu působení na studenty zdánlivou objektivitou. Text navíc explicitně sděluje, že kolegové falšují data, aniž by to bylo prokázáno nezávislou stranou.

Část I. 3. Zaměstnanec a student UP neobhájí a nekryje neetické chování a jednání, a to ani tehdy, bylo-li by takové chování nebo jednání zdůvodňováno účelovou prospěšností, poslušností a loajalitou.

Příklad 5: „*Co se pak týká pana děkana, tak tam jsem Vás upozorňoval na to, že dle mého názoru se dopouští neoprávněného poškozování svých vlastních zaměstnanců, když do veřejného prostoru uvádí zavádějící, nebo dokonce přímo nepravdivé informace, na jejichž základě uvádí, že se dopouštějí podvodu. Předpokládal jsem, že na jeho vyjádření budete nějak reagovat, protože jste mi sám říkal, že jedním z Vašich úkolů je dohlížet na jeho jednání (jste dozorčí orgán). Můj apel tedy*

směřoval konkrétně na Vás, nikoliv na senát, jako takový."

Citace z emailu J. Navařika ze dne 17.11.2019 (narážka na text: Stane se stokrát vyřčená lež pravdou?

<https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava-int/clanek/stane-se-stokrat-vyrcena-lez-pravdou/>)

I přes opakované osobní výzvy se nijak nezabývá chováním pana děkana ve vztahu k jeho vlastním zaměstnancům, kteří jej považují za diskriminační a poškozující nejen jména jejich, ale i celé UP i přes kontrolní funkci předsedy AS PřF UP, kterou zastává. Domníváme se, že se v tomto pan profesor zcela nekriticky staví jednoznačně na stranu pana děkana.

Část I. 6. Zaměstnanec a student UP si zachovává kritičnost vůči výsledkům své práce, získaným poznatkům a závěrům, objektivně, kriticky, ale kolegiálně přistupuje k výsledkům dalších zaměstnanců a studentů UP, je přístupný diskusím a argumentům jiných.

Příklad 6: „*Do článku se však uvedla hodnota výrazně vyšší. Snad aby nebylo nutno odpovídat na zvědavé otázky recenzentů, jak je možné získat tak čisté spektrum při tak slabém signálu, snad z nějakého jiného důvodu.*“

Pět promile navíc k úspěchu stačí (džurnál, 7.11.2019)

<http://www.dzurnal.cz/index.php/2019/11/07/pet-promile-navic-k-uspechu-staci/>.

Tato část je manipulativní a spekulativní, a bez důkazů poškozují kolegy ve veřejném prostoru. Přímo ve článku je uvedeno a citováno, že čisté spektrum bylo zbaveno šumu odfiltrováním pomocí kombinace různých statistických přístupů, přičemž toto bylo i opakovaně uváděno při osobních i online diskuzích, toto však text ignoruje a vůbec nezmiňuje. Recenzentům, kteří článek důkladně četli tak není co vysvětlovat.

Část I. 8. Zaměstnanec a student UP se zdrží jakéhokoli jednání, které by mohlo být považováno za diskriminaci jakékoli skupiny osob či za sexuální obtěžování. Současně považuje za svou povinnost jakémukoli obdobnému jednání kohokoli jiného, o kterém se dozví, účinně zabránit.

Příklad 7: V diskusi o práci Tuček et al. mezi prof. Opatrným a kolegy z RCPTM prof. Opatrný opakovaně požadoval zaslání filtračního SW použitého a řádně citovaného pro úpravu dat ve zmíněné publikaci. Tento požadavek byl vznesen na osoby, které se SW nemají nic společného a nedisponují jím. Na dotaz, zda byl SW vyžádán od jeho autorů prof. Opatrný odpověděl: „*Po tom SW jsem se několika spoluautorů toho článku Procházka et al ptal, ale nikdo z nich jej nemá.*“ Za diskriminační chování považujeme fakt, že když je na jedné straně je za chybu označována absence primárních dat u autorů jedné práce, že není stejně posuzována absence výstupu (SW) u autorů práce jiné.

Toto poukazuje na zcela nerovný přístup k různým kolegům.

Nad výše uvedené případy jednání, ve kterých dle našeho názoru prof. Opatrný mohl porušit EK UP, si dovoluujeme uvést ještě jeden případ, který se udál až po předání našeho podání ze dne 6.12.2019 rektorovi UP.

Části I. 6 Zaměstnanec a student UP si zachovává kritičnost vůči výsledkům své práce, získaným poznatkům a závěrům, objektivně, kriticky, ale kolegiálně přistupuje k výsledkům dalších zaměstnanců a studentů UP, je přístupný diskusím a argumentům jiných.

Příklad 8: Jednání vědecké rady PřF UP 11.12.2019

Při projednávání případu na půdě VR PřF UP prof. Opatrný bez účasti autorů prezentoval v rámci diskuze jejich vlastní data z kontrolních měření provedených na dochovaném vzorku. Před touto prezentací i svým vlastním hlasováním o vyloučení veřejnosti z jednání VR PřF autorům měření zakázal, aby se ke svým výsledkům mohli sami vyjádřit, obhájit je, nebo se vůbec zúčastnit diskuze.

Závěr:

Na základě nejen uvedených příkladů jsme došli k podezření, že prof. Opatrný dlouhodobě porušuje etický kodex UP, a tak svým jednáním ve veřejném prostoru poškozuje dobré jméno UP a řady vlastních kolegů. Vyzýváme ho tedy k veřejné omluvě a zdržení se podobného chování do budoucna.

V Olomouci 24.1.2020